

Sakområde: Visioner och strategier av övergripande karaktär

Dokumenttyp: Måldokument/strategi
Beslutsfattare: Rektor
Avdelning/kansli: Planeringsavdelningen
Handläggare: Ingeborg Amnéus

Beslutsdatum: 2016-12-21
Träder i kraft: 2017-01-01
Giltighetstid: Tills vidare
Bör uppdateras före: 2020-12-31

Dokument som upphävs: Kvalitet i SLU:s utbildning. Policy och strategi 2009–2012. SLU ua10-3663/09

Bilaga till: Rektors beslut den 21 december 2016

Ramverk för kvalitetsarbete inom SLU:s utbildningar

Bakgrund

Ramverket beskriver övergripande det systematiska kvalitetsarbetet inom SLU:s utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

SLU:s kvalitetsarbete utgår från lagstadgade krav, universitetets strategiska mål samt studenters, lärares och det omgivande samhällets förväntningar om en utbildning med hög kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet möter nationella och internationella krav och stödjer en fortsatt utveckling av utbildningarnas kvalitet. SLU:s kvalitetsarbete ska vara känt, synligt och tydligt för studenter, lärare och annan personal.

Ramverket i sin helhet, liksom ingående komponenter, ska regelbundet utvärderas och revideras vid behov, för att säkerställa att det är ändamålsenligt.

Syfte och mål

SLU:s systematiska kvalitetsarbete syftar till att stödja en kultur där gemensamma definitioner av vad som kännetecknar god kvalitet är utgångspunkt i såväl arbetet med att utföra utbildning som att utveckla stöd- och styrsystem. Kvalitetsarbetet bygger på SLU:s värdegrund¹.

¹ SLU:s värdegrund har fyra grundläggande värderingar: vetenskaplighet, kreativitet, öppenhet och ansvarstagande. Därutöver finns sex grundläggande principer som ingår i den gemensamma värdegrunden för statsanställda: demokrati; legalitet; objektivitet, saklighet

Förutom att stödja en kultur och ett sätt att arbeta innehåller det systematiska kvalitetsarbetet även uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering har såväl ett kvalitetssäkrande som ett kvalitetsutvecklande syfte. Det övergripande målet är att säkerställa en lärandemiljö där innehållet i utbildningarna, lärandemöjligheterna och infrastrukturen är ändamålsenliga, samt att skapa tilltro till att SLU erbjuder en sådan miljö.

Ansvaret för att den utbildning som SLU utför håller hög kvalitet är fördelat mellan olika nivåer och delar inom organisationen. Det huvudsakliga kvalitetsarbetet utförs dock av den enskilde i den dagliga gärningen: studenter, forskarstuderande och anställda.

SLU:s kvalitetsarbete bygger på tre delar, som tillsammans syftar till att skapa en kvalitetskultur:

- Gemensamma definitioner av god kvalitet.
- Organisation och ansvar för kvalitet.
- Uppföljning, utvärdering och återkoppling till verksamheten.

Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från de standarder och riktlinjer som anges i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*². Tillsammans med högskolelag (1992:1434), högskoleförordning (1993:100), förordning för Sveriges lantbruksuniversitet

och likabehandling; fri åsiktsbildning; respekt; effektivitet och service. (SLU ua 2013.1.1.1-2727)

² Antagna vid ministerkonferensen i Jerevan, maj 2015.

(1993:221) samt SLU:s strategi för 2017–2020³, utgör ESG ramarna för kvalitetsarbetet inom utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

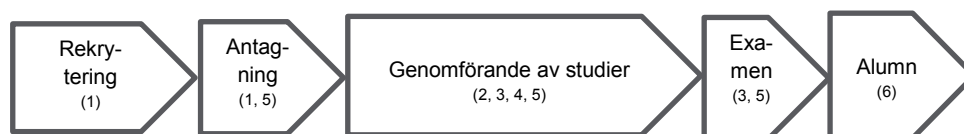
Gemensamma definitioner av god kvalitet

Gemensamt formulerade definitioner av vad som kännetecknar god kvalitet i utbildning är en utgångspunkt i såväl arbetet med att utföra utbildning av högsta kvalitet som i arbetet att utveckla stöd- och styrsystem.

SLU strukturerar sitt kvalitetsarbete i sex kvalitetsområden, som stödjer utbildningsprocessens olika faser:

1. Rekrytering, urval (forskarnivå), antagning och introduktion till utbildning
2. Studie- och lärmiljö (grund- och avancerad nivå), Forsknings- och arbetsmiljö (forskarnivå)
3. Utbildningens utformning, innehåll och resultat
4. Undervisning och handledning
5. Utbildningsadministration och studentstöd
6. Övergång till arbetsliv och karriär

Hur respektive kvalitetsområde anknyter till utbildningsprocessens faser illustreras i nedanstående figur (områdets siffra inom parentes):

I avsnittet *Kvalitet i utbildning vid SLU* definieras vad som kännetecknar en god kvalitet i SLU:s utbildningar. Inom varje område anger standarder vilken kvalitet SLU eftersträvar. Vid uppföljningar kommer bland annat indikatorer att användas för att beskriva hur väl SLU förmår att uppnå hög kvalitet.

Organisation och ansvar för kvalitet

Kvalitetsansvaret bärs av hela universitetet, och är fördelat inom den befintliga organisationen med dess beslutsnivåer och arbetsordning.

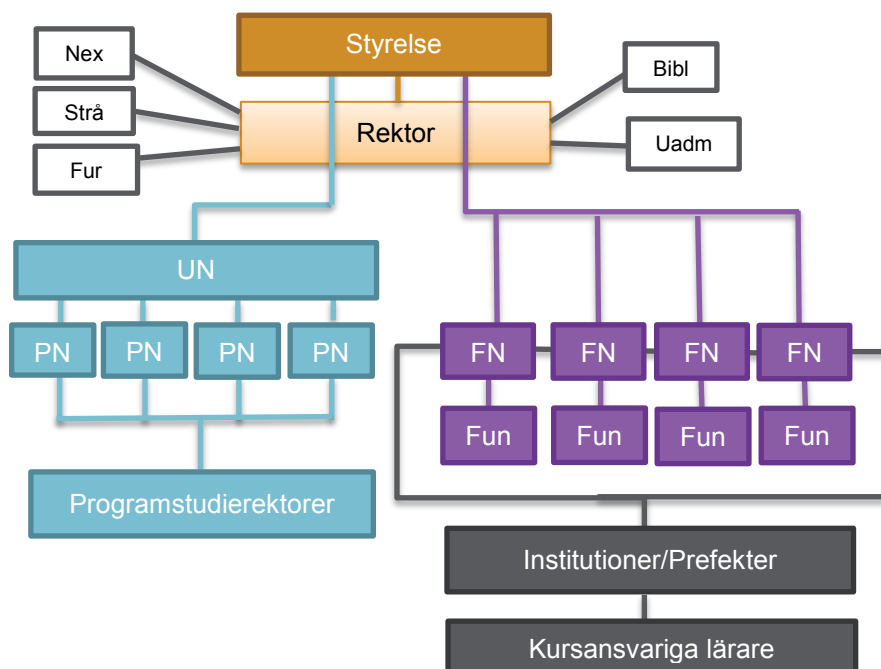
Universitetsstyrelsen ansvarar för den övergripande inriktningen av SLU:s verksamhet. Rektor är universitets chef och har under universitetsstyrelsen det övergripande ansvaret för ledningen av verksamheten.

³ Beslutad av universitetsstyrelsen den 16 juni 2016 (SLU ID ua 2015.1.1.1-409). Inom ramen för strategin finns inriktningsdokument för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, beslutat av Utbildningsnämnden den 10 oktober 2016 (SLU ID ua 2016.1.1.1-3768).

I *Organisation och ansvarsfördelning avseende styrelsen för SLU och organ som är direkt underställda denna* (SLU ID ua.Fe.2013.1.1.1-4911) samt i *Organisation och ansvarsfördelning avseende rektor vid SLU och organ som är direkt underställda rektor* (SLU ID ua 2015.1.1.1-845) beskrivs roller och ansvar för utbildning på olika nivåer.

I *Övergripande riktlinjer för utbildning på grund- och avancerad nivå vid SLU* (SLU ID ua 2013.1.1.1-4639) och *Riktlinjer för utbildningen på forskarnivå* (SLU ID ua 2015.1.1.1-2467) finns riktlinjer för utbildning vid SLU. För alla utbildningsnivåer finns webbaserad regelsamling som beskriver de viktigaste reglerna och riktlinjerna för studenter, forskarstudenter, lärare och utbildningsadministration.

Ansvaret för kvalitet i utbildningen sammanfattas i nedanstående figur.

Förkortningar: **UN**= Utbildningsnämnden, **PN**= Programnämnd, **FN**: Fakultetsnämnd, **Fun**: Forskarutbildningsnämnd, **Nex**: Nämnden för antagning av excellenta lärare, **Strå**: Studiesociala rådet, **Fur**: Forskarutbildningsrådet **Uadm**: Universitetsadministrationen, **Bibl**: Biblioteket.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det övergripande ansvaret för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ligger på utbildningsnämnden (UN), vilken är direkt underställd SLU:s styrelse. UN föreslår för styrelsen inrättande och nedläggning av utbildningsprogram. UN behandlar strategiska frågor som avser att stödja, samordna, stimulera och utveckla all utbildning på grund- och avancerad nivå, samt lämnar uppdrag till programnämnderna (PN).

PN ska tillse att utbildningsprogram och fristående kurser håller hög kvalitet. För varje program ska PN utse en programstudierektor som ansvarar för att utveckla programmets akademiska progression och kvalitet.

Fakultetsnämnderna (FN), vilka är underställda SLU:s styrelse, ansvarar för att verksamheten avpassas så att hög kvalitet nås i utbildningen. FN ska genom planering av läraranställningar ge utbildningen förutsättningar för hög kvalitet på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. FN utser ledamöter i respektive PN.

Prefekterna ansvarar för att utbildning av högsta klass bedrivs inom respektive institutions område, inom ramen för tilldelade resurser. Prefekten ansvarar för att utveckla en god anda och kreativ miljö för anställda och studenter vid institutionen, vilket inkluderar studiesociala frågor. Kursansvarig institution utser ansvarig lärare för kursens genomförande.

Universitetsgemensamma studiesociala frågor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå behandlas i Studiesociala rådet (Strå). Till Strå knyts också de studiesociala grupperna som finns vid varje studieort.

Nämnden för antagning av excellenta lärare (Nex) ansvarar för utlysning och prövning av ansökningar till titeln ”excellent lärare”, för beslut av rektor.

Utbildning på forskarnivå

Rektor har delegerat det övergripande ansvaret för utbildningens kvalitet till fakultetsnämnderna (FN). Alla FN delegerar delar av utförande- och kvalitetsansvaret till en forskarutbildningsnämnd (Fun). Fun:s uppdrag/åliggande definieras i respektive fakultets delegationsordning.

FN, vilka är underställda SLU:s styrelse, ansvarar för att verksamheten avpassas så att hög kvalitet nås i utbildningen. FN ska, efter att ha inhämtat rektors synpunkter, besluta om i vilka ämnen utbildning på forskarnivå ska anordnas.

Prefekterna ansvarar för att utbildning av högsta klass bedrivs inom respektive institutions område, inom ramen för tilldelade resurser. Prefekterna ansvarar för att utveckla en god anda och kreativ miljö för anställda och doktorander vid institutionen, vilket inkluderar studiesociala frågor.

Ordförande i Fun är, på förslag av dekanus, ledamot i rektors råd för forskarutbildning (Fur). Fur:s uppgift är att behandla övergripande strategiska frågor som avser att stödja, samordna, stimulera och utveckla utbildning på forskarnivå. Till exempel innebär detta att, inom givna ramar i rektors beslut, ansvara för SLU:s utbud av fakultetsövergripande baskurser i utbildningen på forskarnivå och för utbildningen av universitetets handledare.

Uppföljning, utvärdering och återkoppling

Uppföljnings- och utvärderingsaktiviteter syftar till att kvalitetssäkra utbildningen, men också till att återföra erfarenheter till verksamheten så att denna kan utvecklas. Uppföljning är en systematisk insamling och sammanställning av information som beskriver vad som har hänt, men som inte förklarar förändringar eller händelser. Utvärdering värderar systematiskt insamlade resultat i syfte att analysera effekter och resultat av en viss insats. Utvärdering är ett försök att förklara varför en förändring skett, och bidrar till slutsatser om orsak och verkan.

Kvalitetsdialoger

Resultatet av SLU:s kvalitetsarbete följs upp genom kvalitetsdialoger som genomförs regelbundet. Syftet med dialogerna är dels att säkerställa att utbildningarna håller hög kvalitet, dels att bidra till kvalitetsutveckling.

Kvalitetsdialogerna sker mellan programnämnder och utbildningsnämnden (utbildning på grund- och avancerad nivå) respektive mellan fakultetsnämnder och rektor (utbildning på forskarnivå). Innehållet i kvalitetsdialogerna är styrt enligt specificerad struktur.

Kvalitetsdialogerna resulterar i en utvecklingsplan som blir utgångspunkt för nästa kvalitetsdialog.

Bedömning

Utifrån kvalitetsdialogerna, och i förekommande fall externa granskningar, gör utbildningsnämnden (UN) och rektor bedömningar av om kvalitetsarbetet är tillräckligt för att försäkra att den verksamhet som bedrivs håller god kvalitet. I de fall där kvalitetsarbetet inte bedöms vara tillräckligt fattar UN respektive rektor beslut om adekvata åtgärder. Rektor och UN informerar årligen SLU:s styrelse om sina bedömningar.

Dokumentation från kvalitetsdialogerna ska publiceras på SLU:s webb tillsammans med UN:s, rektors och universitetsdirektörens bedömningar.

Extern granskning

UN respektive rektor kan på förekommen anledning initiera en extern granskning av utbildning. Ett sådant initiativ kan tas om kvalitetsdialogerna visar på ett otillräckligt kvalitetsarbete och ingen reell förbättring syns i återkopplande kvalitetsdialoger.

SLU deltar i de regelbundna europeiska ackrediteringar som förekommer för legitimationsutbildningar.

Moment av extern granskning kan förekomma i kvalitetsarbetet även inom andra utbildningar. Därtill genomför Universitetskanslersämbetet externa utvärderingar av ett urval av utbildningar.

Verksamhetsuppföljning utbildningsadministration samt bibliotek

Uppföljning och utveckling av kvaliteten i utbildningsadministrationens och bibliotekets verksamhet ingår i ordinarie verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning.

KVALITET I UTBILDNING VID SLU

Referenser:

ESG = Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning, antagna vid ministerkonferensen i Jerevan, maj 2015

HL = Högskolelag, SFS 1992:1432

HF = Högskoleförordning, SFS 1993:100

FSLU = Förordning för Sveriges lantbruksuniversitet, SFS 1993:221

FL = Förvaltningslag, SFS 1986:223

I. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

1. Rekrytering, antagning och introduktion till utbildning

Referenser: ESG 1.4, ESG 1.8, HL 1 kap, 5§.

Standard:

SLU ger förutsättningar för presumtiva studenter att göra välgrundade utbildningsval. SLU har en bred och aktiv rekryteringsprocess. De studenter som antas har rätt förkunskaper. Nya studenter ges en ändamålsenlig introduktion till utbildningen, studieorten och SLU.

2. Studie- och lärmiljö

Referenser: ESG 1.6, ESG 1.7, HL 1 kap 4§, HL 1 kap 4a§, HL 1 kap 5§.

Standard:

SLU ger studenter möjlighet att ta aktiv del i utbildningarnas utveckling. Den fysiska och den studiesociala miljön underlättar för studenter att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningar bedrivs i en internationellt välkomnande studiemiljö.

3. Utbildningens utformning, innehåll och resultat

Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.5, ESG 1.6, ESG 1.9, HL 1 kap 3§, HL 1 kap 5§, HL 1 kap 8§, HL 1 kap 9§, FSLU bilaga 2: examensordning.

Standard:

SLU:s utbildningar har god anknytning till forskning och samhälle. SLU:s verksamhetsidé är tydlig i alla utbildningar. Varje utbildning är utformad så att studenterna ges förutsättningar att nå examensmålen. Perspektiv på hållbar

utveckling är integrerat i alla utbildningar, liksom ett jämställdhetsperspektiv och ett internationellt perspektiv.

4. Undervisning och handledning

Referenser: ESG 1.3, ESG 1.5.

Standard:

SLU:s utbildningar har ett studentcentrerat lärande. Utbildningarna är utformade så att effektiv inläring sker och forskningsanknytning finns. Lärare har förutsättningar att utveckla sin vetenskapliga, konstnärliga och pedagogiska kompetens.

5. Utbildningsadministration och studentstöd

Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.6, ESG 1.7, FL 4§, FL 7§.

Standard:

Utbildningsadministrationen vid SLU är kompetent, effektiv och transparent. SLU:s studenter ges förutsättningar att fatta välgrundade beslut om studie- och yrkesval.

6. Övergång till arbetsliv och karriär

Referenser: HL 1 kap 2§, HF 1 kap 11§.

Standard:

SLU:s utbildningar ger studenter rätt förutsättningar för ett framgångsrikt framtida arbetsliv.

II. Utbildning på forskarnivå

1. Rekrytering, urval, antagning och introduktion till utbildning

Referenser: ESG 1.4, ESG 1.8.

Standard:

SLU ger förutsättningar för presumtiva forskarstudenter att göra välgrundade utbildningsval. SLU har en bred och aktiv rekryteringsprocess. SLU antar de studenter som har bäst förutsättningar att framgångsrikt uppnå examensmålen i tid. Nya forskarstudenter får en ändamålsenlig introduktion.

2. Forsknings- och arbetsmiljö

Referenser: ESG 1.6, ESG 1.7, HL 1 kap 4§, HL 1 kap 4a§, HL 1 kap 5§.

Standard:

Forskarstudenter ges möjlighet att ta aktiv del i forskarutbildningens utveckling. Den sociala miljön ger förutsättningar för att forskarstudenterna framgångsrikt ska nå examensmålen. Forskarutbildningen bedrivs i en internationell studie- och arbetsmiljö. SLU:s forskarstudenter utbildas och examineras i en forskningsmiljö med internationell standard för forskningens kvalitet och integritet.

3. Utbildningens utformning, innehåll och resultat

Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.5, ESG 1.6, ESG 1.9, HL 1 kap 3§, HL 1 kap 5§, HL 1 kap 9a§, FSLU bilaga 2: examensordning.

Standard:

SLU:s forskarutbildning speglar det globala samhällets behov av forskningskompetens. SLU:s forskarutbildningsämnen är tydligt knutna till SLU:s verksamhetsidé. Forskarutbildningen är utformad så att alla forskarstudenter har likvärdiga förutsättningar att nå examensmålen inom avsatt tid. Ett internationellt perspektiv är integrerat i forskarutbildningen.

4. Undervisning och handledning

Referenser: ESG 1.3, ESG 1.5.

Standard:

SLU:s forskarutbildning har ett studentcentrerat lärande. Forskarutbildningskurserna är utformade så att effektiv inläring sker. Handledningen är anpassad till forskarstudenternas individuella förutsättningar.

5. Utbildningsadministration och studentstöd

Referenser: ESG 1.2, ESG 1.3, ESG 1.4, ESG 1.6, ESG 1.7, FL 4§, FL 7§.

Standard:

Utbildningsadministrationen vid SLU är kompetent, effektiv och transparent. SLU:s forskarstudenter ges förutsättningar att fatta välgrundade beslut om studie- och yrkesval. Utbildningsadministrationen ger tydligt och effektivt stöd om en konflikt uppstår mellan forskarstudenter och handledare.

6. Övergång till arbetsliv och karriär

Referenser: HL 1 kap 2§, HF 1 kap 11§.

Standard:

Doktorer utbildade vid SLU har rätt förutsättningar för ett framgångsrikt framtida arbetsliv.